

PRÉGO de Setmana Santa

FELANIX*

2004

Joan pla

Joan Pla García

A la Confraria de
Sant Agustí amb el cor
ple d'alegria i gratitud
per haver-me triat com
a pregoner, entre tantes
celebritats. Amb tot el
meu amor a la vila i
a les coses de la vila.

Joan Pla

PREGÓ DE SETMANA SANTA

Joan Pla Garcia

pronuncià aquest Pregó

de Setmana Santa,

en el Convent de Sant Agustí

de Felanitx,

el divendres de Passió,

dia 2 d'abril de 2004

Repasar la llista dels 46 pregoners de Setmana Santa que m'han precedit i llegir assossegadament els 46 pregons que ens han deixat escrits i que, venturosament, estan publicats, significa tenir a l'ànima un dels tresors literaris i testimonials més valuosos del nostre "*petit i patit país*", com diria l'amic i poeta Víctor Gayà. Des del primer pregó, al 1958, de l'apotecari i lletraferit santanyiner Bernat Vidal i Tomàs fins a la meva intervenció d'avui, la història d'aquest acte s'escriu, modèstia apart, amb 46 obres d'art, signades per artistes, ells i elles, de merescuda fama nacional i internacional. Dels 46 pregoners que han anunciat la Setmana Santa de Felanitx, gairebé tots han estat, abans de ser pregoners, escolanets i confreres, clergues il·lustres, fins i tot bisbes, com es el cas de l'estimat Teodor Úbeda. Gairebé tots, com dic, són gent d'altíssima graduació literària i tots, mai no ho dubtaré, bona gent que ha conegut i ha viscut l'essencial del cristianisme que és l'amor a Déu i al germà proïsme. Jo, per circumstàncies familiars i històriques que no cal explicar, mai no m'he vestit d'escolanet, quan era al·lot, ni m'he begut el vi de la missa i tampoc he tingut mai un vestit d'encapironat. Mai no he jugat per les sacristies i pels campanars fent d'escolanet ni m'he vestit amb una sotana vermella i un roquet blanc. Tampoc he estat confrare de cap confraria mai ni he rebut la gràcia divina d'escriure poemes de Setmana Santa, com en Blai Bonet que cantava sempre allò de:

*“A les campanes amor.
Als campanars d’alegria,
aimador!
-Que sí, que jo hi pujaria!
-Però no hi pujaràs, no,
als campanars d’alegria!”*

No negaré, però, que, amb els meus companys de S’Institut i amb els coetanis entranyables de Felanitx vaig fer Exercicis Espirituals a Sant Salvador i també, com tothom sap, els Cursets de Cristiandat, on tant i tan apassionadament em vaig significar.

Tot i això, la primera i, potser, la més profunda i sincera referència religiosa de la meua vida és aquella que vaig aprendre del poeta Pindar, quan diu que *“l’home és el somni d’una ombra”*.

Quan m’honoraren amb l’encàrrec d’aquest pregó, vaig dir tot d’una que no me sentia, malgrat els meus estudis teològics a la Universitat Pontifícia de Salamanca, preparat per escriure i pronunciar en veu alta a una església, com és el meu cas d’ara mateix, una peça oratòria de tema religiós o un Pregó de Setmana Santa. Quan considerava que aquest pregó, per mor de la impremta, també formaria part de la història del meu poble, em creixia a l’ànima una espècie de voluptuosa vanitat: volia esborrar tot allò que no fos substància teològica, tot allò que només fos literari i anecdòtic, palla poètica, novel·la catòlica i, fins i tot, pura confessió testimonial. Només volia deixar escrit allò que els meus correligionaris de la cristiandat definiren amb la crua i seriosa expressió de *“lo fonamental cristià”*. Aleshores, més que intentar l’emulació de l’alta qualitat poètica i literària de pregoners tan il·lustres com els que m’han precedit, com ara Bernat Vidal, Pep Maria Llompart, Jaume Oliver, Guillem Colom, Miquel Pons, Germà Coll,

Jaume Vidal, Robert Pring-Mill, Miquel Bota, Pep Melià, Pere Estelrich, Biel Janer, Jeroni Juan, Pere Antoni Massutí, Rafel Mateu, Joan Maimó, Maria Eulalia Coll, Margalida Tauler, Maria Adrover, Tomeu Pou, Miquel Julià, Xesc Riera, Guillem Feliu, els dos Manresa i altres, el que volia era apropar-me als grans teòlegs que també m'han precedit en aquesta palestra, com són Xamena, Oliver, Bennasser, Morey, Ubeda, Rebassa, Suau, Bauçà Ochogavia, Santandreu, que encara me té acollonat amb el seu Via Crucis de l'any 1999, Lladó, Tauler i el Pare Ambrós Cots, de l'any passat, de qui vull recordar un concepte bàsic, que diu així:

“Poble estimat de Felanitx, la humanitat ha entrat en el nou mil·lenni en un clima d'inseguretat. Després dels atacs de les torres bessones de Nueva York, el terrorisme s'ha fet el distintiu d'una nova època marcada pel perill d'una confrontació bèl·lica amb motiu de voler assegurar-se les nacions el no perdre la supremacia en el món. Es una etapa trista, que esperam que pugui desembocar en un acord, per la força de la raó, no de les armes. Mort i vida, aquest és el misteri pasqual que ha de travessar la humanitat i també tots nosaltres.

Poble estimat de Felanitx, entrem a celebrar amb fe el misteri central, nuclear del nostre cristianisme! El misteri de la Creu ha marcat la fe i la vida de molts de felanitxers”

No puc ni vull amagar la influència que han tingut en la meva consciència i, lògicament, en la redacció d'aquest pregó, els atemptats terroristes del prop passat 11 de març a Madrid. M'aclapara l'aberració mental dels assassins que ho fan per motius religiosos, en nom del seu Déu.

Hi ha hagut moments, durant els quinze dies

darrers, que les circumstàncies m'induíen més bé a l'oració en silenci que al discurs o pregó literari i voluntàriament alegre i festiu. Estic, ara i aquí, com el meu amic i mestre Pablo Neruda ***“acorralado entre el mar y la tristeza”*** i tot això m'indueix a clamar i declamar d'entrada aquell poema amb el qual comença la meva novel·la *“Hora de muertes”*, que diu així:

***“Muda, mi amiga,
sola en lo solitario de esta hora de muertes
y llena de las vidas del fuego,
pura heredera del día destruido.
Del sol cae un racimo en tu vestido oscuro.
De la noche las grandes raíces
Crecen de súbito desde tu alma,
Y a lo exterior regresan las cosas en ti ocultas,
De modo que un pueblo pálido y azul
De tí recién nacido se alimenta”.***

Par damunt repúbliques i monarquies, esquerres i dretes, blaus i rojos, progressos i retrocessos, només voldria, si Déu m'ajuda, donar-vos un sincer i humil testimoni de com jo crec que s'ha de viure la Setmana Santa i, també, amb la vostra paciència i amistat, el testimoni de les tres mil setmanes que ja són memòria essencial de la meua vida.

Em limitaré, emparat en la vostra tolerància, a fer allò que el diccionari de la nostra llengua defineix com a *“pregó”*, o sia, un *“discurs literari que hom pronuncia en públic en ocasió d'una festivitat o celebració”*.

Vet aquí, idò, el meu petit *“discurs literari”* que també és, com jo mateix, *“el somni d'una ombra”*, un somni que m'acompanya des d'aquells dies cruels en què jo era només un infant i esperava, a ca meua, a la

casa on vaig néixer, ca n'Amagat del carrer de la Mar, el retorn de mon pare que, empresonat a Son Catlar, durant la guerra civil, no tan sols picava pedra a la carretera que en dèiem "*dels presos*", sinó que dibuixava la mirada trista i aclaparadora d'aquells memorables i honorables felanitxers que no havien comès altre delictes que el de ser republicans.

Fa uns anys un jove poeta mallorquí, Miguel Velasco, alumne de l'Institut Ramon Llull de Palma, on jo feia feina devers els anys vuitanta del segle passat, i guanyador del Premi Adonais de Poesia, sens dubte el més important de la literatura castellana, m'ajudà a comprendre que el meu somni de l'ombra de Déu era "*el sueño inflamado con escorpiones en las tuercas*". Deixem-ho anar, idò: el somni inflammat d'escorpins, la depuració dels pares, l'afusellament del meu padrí de fonts, Pere Reus i Bordoy, i tot allò que succeí, durant quaranta anys, en aquest País, ben enfora, sens dubte, de la voluntat de Déu.

Permeteu-me unes paraules sobre Pere Reus Bordoy, per la relació que té aqueix memorable felanitxer amb aquest Convent de Sant Agustí i amb totes les causes santes de la vila. Ell era jutge de pau en aquesta contrada illenca, quan esclatà la guerra del 36. Era un infinit amant de l'alegria i del progrés humà, casat amb una murciana de dinamita, doña Pura, a qui sempre li hem dit "*tía Pura*" a ca nostra, perquè, més que una amiga, fou una germana per als meus pares. Paradoxes de la vida, el meu padrí de fonts, sentenciat a mort i executat pels qui es deien nacionals i catòlics a rompre, tenia una clara i ben demostrada convicció religiosa i en ell es donava la paradoxa d'un home profundament creient i, alhora, anticlerical. És ben cert que no tot és sant entre les quatre parets d'un santuari, d'una església o d'un convent, però jo crec que una de les raons que m'han

induït a acceptar de bon grat aquest pregó és el fet incontestable dels meus familiars i amics que saben distingir el gra de la palla, en qüestions d'ideologia i de religió. Des de fa quatre segles, la família Reus té i manté una capella en aquest Convent de Sant Agustí, la segona de l'esquerra, quan entres per la porta gran. En aquesta capella han rebut els sagraments molts i molt entranyables llinatges que, gràcies a Déu, mai no renegaren la fe cristiana i sí la hipocresia dels actes i de les cerimònies alienes a l'amor. Són llinatges que m'emocionen i que omplen de sentit el meu discurs: Reus, Manzanares, Oliver, Massutí, tan familiars i tan amics meus de l'ànima. Tots ells, quan ja puc dir que he traspassat *"la mitad del camino de la vida"* i he arribat a la *"segunda inocencia, que da en no creer en nada, en nada"*, m'han ajudat, per la paraula i per l'exemple, a matisar amb seny i bon cor tot allò que, ara i aquí, ens podria allunyar del vertader esperit cristià, que és l'amor de fraternitat amb tothom i l'íntim afany de llibertat.

A propòsit de llibertat, només assolim la llibertat quan, per la gràcia de Déu i per la Sang de Crist, ens santifiquem en la veritat.

Dit això de l'Evangeli, quan Jesucrist demana a Déu Pare que ens santifiqui en la veritat, perquè només la veritat ens farà lliures, crec que no importa dir res pus.

L'únic que em resta afegir són un parell de vivències personals que, per ventura, vos faran i me faran entendre la raó, l'única raó, per la qual sóc aquí, investit d'orador sagrat, tot fent la memòria de les tres mil setmanes, santes o paganes, que ja he viscut en aquest món.

És una raó trifàsica, com la vida, com la meua història, com la història, potser, de cada un de nosaltres.

Tinc el pensament habituat a les tres fases: Tesi, antítesi i síntesi. Optimisme, pessimisme i humorisme. Blanc, negre i gris.

Tot és trifàsic en la meva existència i, fins i tot, la Setmana Santa, ha estat un procés interior de tres fases: Optimisme. Pessimisme i Humorisme.

Anem per parts: Primera fase, la de l'eufòria i optimisme a ultrança, on ho vivia tot amb la precisió d'un ressort mecànic, sense cap mena de resistència i era la fase compartida fraternalment amb els cantaires de les cançons matineres, del "*de colores*" amb tota l'ànima, cantat al carrer, vora determinades finestres i balcons, contra la peresa i el presumpte refredament espiritual dels companys que no havien vingut a missa primera aquell dia o, també, la dels bergants il·luminats que resaven el rosari braços en creu a la plaça pública per salvar les ànimes de tots els qui ballaven d'aferrat a ses verbenes i s'arrisquen a morir en pecat mortal i a condemnar-se eternament. Érem, crec jo, una colla de joves penitents impenitents d'una eufòria sublim que no sabíem ni volíem esperar els dies de Setmana Santa per fer penitència i acostar-nos el més possible al dolor de Crist i de la Mare de Déu.

Teníem, és clar, un altre concepte del pecat i de la Gràcia .

Mai no vàrem esperar la Setmana Santa per clavar-nos el cilici, per flagel·lar-nos fins a la sang o per tapar-nos la cara amb una caperutxa i regalar confits. És segur que fou un felanitxer qui ens batejà amb el nom de "*mau-mau*", el mateix que inventà l'eslògan que diu que "*el Mau-Mau és gent terrible que s'aferra per s'emblanquinat*". Era, **com dic, la fase** natural de l'adolescent neocatòlic que vivia amb entusiasme volcànic la fe de Jesucrist. I tampoc cal

oblidar la mesura i el seny d'altres cristians de la nostra fornada felanitxera, que inventaren cançons i xiu-xius tan tendres com les *"paraules d'amor"* d'en Joan Manel Serrat, com allò que deia *"som obrers, som rics i pobres, som germans en tot moment"*.

Segona, la fase pessimista i crítica, en la qual tot l'ideal catòlic era dubtós i tot ho feia, com bé ho diu el poeta, *"amb la sequedat i certesa cega i secreta de l'animal que es mou en la nit o de l'alga sota el mar"*. Fou una fase, creieu-me, que durà molts anys, mentre trespava pel món i guanyava premis de Literatura i practicava un periodisme de primera línia als indrets més conflictius del planeta: La marxa verda sobre el Sahara. La revolució de les flors a Portugal. El cop d'Estat del 23 de febrer del 81, etc.

Tot i això, mai, a dir veritat, no vaig perdre la fe. En aquesta segona fase tot se va enfosquir i ara puc dir que tot ha estat un glop eixut, ràpid i brusc. Una vegada més, passada la tempesta, sentiré la bella paraula mística de Sant Joan de la Creu que em diu a l'orella del cor: *"Fueron lluvias sobre los collados, para que luzcan mejor"* i també em diran els amics i mestres del meu ofici *"has anat a colgar-te, a recollir-te en el darrer reducte de la teva soledat"*. A la recerca de tot allò que hi ha darrere els records, encara que sempre he sabut que el temps no existeix quan tenim el cos deshabitat de l'esperit i l'esperit deshabitat del cos.

Va ser una etapa dura, la nit obscura de l'ànima, potser.

Jo nedava a les fosques i mai perdia l'esperança de retrobar-me amb l'Amor i amb l'Alegria, és a dir, amb el Déu viu i vertader.

La tercera fase, després de l'optimisme i del pessimisme, és la de l'humorisme i la serenor. Tota

aquella flamarada que vaig armar quan feia d'apòstol impertèrrit, tots els llibres que vaig llegir i entendre, en llatí, quan estudiava a La Sapiència i a la Universitat Pontifícia de Salamanca, tots els quadres que he pintat i exposat, tots els articles, entrevistes i reportatges que he publicat i, en suma, tots els puputs, llibres i angelots que he parit al llarg dels darrers quaranta anys són la pura síntesi del meu trifàsic vital: fe, esperança i caritat o, si voleu, món, dimoni i carn.

Que em perdonin, si m'escolten ara, els tradicionalistes que voldrien que aquest pregó parlés de les coses típiques de la Setmana Santa de Felanitx, com són les confraries, les processons, els esdeveniments històrics, l'enderrocament de la timba, els costums més arrelats d'aquestes dates d'oració, penitència i exultació per la resurrecció de Crist, que em perdonin, dic, però no ho faré, per una raó molt senzilla: perquè, encara que sóc felanitxer, sóc un perfecte pardal assolellat en aquestes matèries i, endemés, perquè considero que l'únic decent i coherent que puc fer, ara i aquí, és com ja he dit abans, donar testimoni de la meua pobre, sincera, arriscada i emputada trajectòria mística o religiosa.

No voldria presumir ni de sant ni de vell, però vos puc assegurar que això de l'amor fratern, la solidaritat, la unió, la força, la alegria i el progrés, jo ho he viscut a Felanitx, fa cinquanta anys, sí, però ho he viscut de bon de veres i ho recordava fa quinze dies amb l'espectacle d'òpera felanitxera i satírica –*“Un ciutadà a matances”*– que es pogué veure, viure i revivre a l'Auditori Municipal.

És admirable veure com s'uneix en una causa cultural i artística, típicament felanitxera, tanta varietat d'ideologies enfrontades, tanta pluralitat de pensament en un sol sentiment de poble.

Crec, amb tota sinceritat, que l'esperit de Déu, que és l'esperit de la Setmana Santa i de totes les setmanes, dies, hores i minuts d'un bon cristià, estava aleshores par damunt de tots nosaltres.

Diu el poeta i capellà Jaume Santandreu que jo predico "*la certesa irracional i gratuïta de la fe*". Es refereix a una frase que hi ha a la pàgina 93 de la meva novel·la "*Llum de l'Est*", que és el llibre on descriu, amb tota llibertat de ficció i metàfora, la crua realitat moral i social dels meus pares, durant els anys de guerra i de postguerra, a la nostra estimada vila de Felanitx.

Crec que és oportú, si més no significatiu que us conti de primera mà algunes coses que mai no he contat en públic i que tenen relació amb el meu concepte de la religiositat que cal viure cada dia i principalment en aquests dies de Setmana Santa.

Potser, el meu testimoni no serà gens diferent al del poema "*Desolació*" del mestre immortal Joan Alcover: "*Jo só l'esqueix d'un arbre, esponerós ahir, que als segadors feia ombra a l'hora de la sesta; mes branques, una a una, va rompre la tempesta...*"

La meva iaia Francisca, que morí i està enterrada a Estella, aqueix poble tan famós que ara i sempre s'ha dit Lizarra en basc, vora les aigües del riu Ega, sota la bondat materna i eterna de la Mare de Déu del Pui. Era l'any 1944, quan jo vaig pintar a l'oli el meu primer quadre. Aquell dia fou l'inici de la meva carrera artística, perquè també havia fet una redacció, a les classes diàries de repàs que em donava ma mare, per preparar l'ingrés al batxillerat, quan tornéssim a València, i ambdues produccions artístiques, el quadre a l'oli i la redacció d'una quartilla per les dues cares, sobre "*recuerdos de mi isla natal*", eren la "*primícia*", per dir-ho amb un terme periodís-

tic, del meu estil. Han passat molts anys i ara, mentre escric aquests testimonis personals, tinc penjat, entre una nota de mon pare i l'original de Joan Miró, que em dedicà el dia que li vaig fer la primera entrevista a So n'Abrines de Mallorca, el quadret de les muntanyes i dels arbres sense fullam d'una tardor llunyana i pressentida als deu anys. I també guardo les dues quartilles, grogues ja de tants anys com han passat, de la primera redacció mística de la meva vida, on faig una definició de Mallorca una mica exagerada quan dic que "*Mallorca es una isla de Dios donde han nacido muchos dioses*". (No me referia a en Maikel "*Figaseca*" ni a en Miquel "*Cordella*")

De part de mon pare, la iaia Paca, valenciana d'alegria, és la sempiterna imatge de la dolça tardor de l'esperit, la glòria íntima de la resurrecció de la carn, la memòria renovada de la bondat de les arrels. De part de ma mare, la abuela Ascensión, més manxega i més castissa que en Sancho Panza, és la font de la meva prosa planera i fulgent. És molt probable que, quan me vaig presentar a un concurs de recitar poesies, on hi havia un primer premi de trenta duros, la meva intervenció, amb uns versos que m'escriví el capellà Rabent, se sentís animada per la gràcia manxega de "*mi abuelita*". Més d'un se'n recorda d'aquella declamació heroica i mística:

*"Virgen de San Salvador
que me ves en trances duros.*

Sácame de estos apuros.

Para tí será el honor.

Para mí serán los duros.

Y, si son treinta, mejor"

Quant a l'amor fratern que m'inspira el Dijous Sant, he de confessar el meu defecte principal. Darre-
rament he pres consciència més que mai, quan escric,

del meu error fonamental. Qualifico d'amics a aquells que no passen de ser companys o simples coneguts. Dic amic a tothom. No sé si ho faig per deferència o per debilitat. De veritat, m'agradaria que tothom fos amic meu. Però amics, el que es diu amics de bon de veres, per esplaiar-me, per fotre el temps, en aquests moments, no en tinc més que tres o quatre. Sé que en podria tenir molts més. Però no practico aquest remei. Mato el temps pintant, escrivint, jugant a l'ordinador... Entre els lectors, abunden més els enemics que els amics. L'altre dia, per una telefonada de congratulació que vaig rebre, de part d'en Maguerola, per una intervenció meva a la televisió de Mallorca, en vaig rebre cinc o sis que em recriminaven un llenguatge groller i m'imputaven una ofensa al poble cristià de Mallorca per allò que vaig dir que jo era un anticlerical que creia en Déu.

“Una de les teves expressions brillants –em deia un bon amic i fidel lector, es aquella que parla “d’el sagrament de la infidelitat”. ¿Vol dir això que, a més de creure-hi, practiques amb freqüència aquest sant sagrament?

Aleshores, aquest pobre aprenent de profeta o Moisès de la barba blanca s'enfila per la bella drecera de la filosofada i diu:

–Aquesta expressió no tan sols l'aplico al matrimoni, sinó a qualsevol militància política, religiosa, social, amical... En el fons, la fidelitat va contra natura. La condició humana de per si és promíscua, deslleial i pèrfida. La fidelitat acaba sempre sent avorrida i castradora.

És molt probable que la tesi sobre la meua religiositat no interessi ni als amics de la Casa d'Extremadura que també tenen la seva confraria i el seu Cristó de la Capilla en aquesta Setmana Santa de Felanitx.

Un d'ells em demanava, mentre tastàvem aqueix “jamón” que duen de per allà, que “quita el sentío” i que a mi em produeix taquicàrdia.

- ¿Tens algun lloc on especialment t'embolcalli un sentiment, un aire sagrat, de recordança mística, de vivència de Déu?

Li vaig respondre amb una ferma promptitud i amb una convençuda seguretat:

-Sí, Sant Salvador de Felanitx. Allà dalt em vaig “convertir”.

Dic “convertir”, com si vengués d'una altra religió.

El meu amic somriu irònicament i em demana noms. Jo li explico:

– Com a memòria sagrada de les persones alienes a la meva família, guard una espècie de veneració al reverend don Joan Capó i Bosch. Fou talment el meu segon pare. El vaig creure mentre va viure. Però, al final, aquesta veneració no va impedir que d'alguna forma ell també entrés a la roda dels dubtes, d'aquests dubtes essencials que m'ho han esmicolat tot dins la meva vida. Hi ha també la presència i la influència indubtable del vicari Ferriol i la de tants i tants amics que tant m'estimularen a cercar i a viure el Camí, la Veritat i la Vida.

Fins aquí, alguna de les persones que m'escolta dirà: “*Es veu que té una sòlida formació religiosa*”. Si fos així, no voldria enganyar ningú. Vet ací el que jo penso, després de meditar alguns judicis i opinions que s'han publicat de la meva persona:

Diuen textualment que la meva religió és una religió desguarnida intel·lectualment, que, des que vaig estudiar Teologia a Salamanca no m'he interessat per posar-me al dia, que visc de les rendes d'a-

quell temps. Diuen també que no llegesc gairebé cap llibre pel qual pugui prendre el pols a les matèries com són la teologia, la moral, la Sagrada Escriptura, a les quals vaig dedicar, al Col·legi Major de la Sapiència i a la Universitat Pontifícia de Salamanca, els anys de més virior de la meva joventut.

És ver que, durant un cert temps, em vaig interessar per la Teologia de l'Alliberament, llegint Casaldàliga, però ningú no em va dir que, quan vaig triar Casaldàliga, havia errat el tret. Es veu que el sant bisbe català de Mato Grosso és un poeta compromès a mort amb els camperols i els dos caires pesen per igual a l'hora de graduar els seus quirats d'or pur, emperò no es pot citar com a teòric del corrent teològic que comença "*el diví coix*" peruà Gustavo Gutiérrez. Una altra cosa hauria estat si hagués parlat de monsenyor Helder Camara.

Em vaig trobar entre l'espasa i la paret, quan me demanaren si, almenys, hauria llegit el llibre de Sebastià Mesquida "*El Sagrament Universal*" amb un pròleg de Jaume Santandreu titulat "*Teologia d'un femater*" i editat per Basili Baltasar en la seva col·lecció de Bitzoc i vaig haver de contestar que ni tan sols sabia que l'havia escrit i que només coneixia d'ell una novel·leta curta que se titula "*El Pou*". Després, naturalment, he sabut que el pròleg de Santandreu vol ser un homenatge a aquest intel·lectual que per fidelitat a l'Evangeli treballà de femater municipals i agranà els carrers de la barriada més humil de Ciutat com és "*Corea*", al Camp Rodó, durant més de quinze anys. A la contraportada, el capellà dels marginats proclama "*Aquest és l'escrit, després de l'Evangeli, que més m'ha ajudat a viure en pau amb mi mateix i amb les circumstàncies, i que més m'ha empès a intentar la pràctica de les pròpies conviccions*".

Vull admetre que tenen raó, que no estic al dia en matèria de religió o, més ben dit, de teologia, però crec que, en aquests moments obscurs de la història de l'església i del món, en general, el que importa no és la Teologia de l'Alliberament, sinó l'alliberament de la Teologia.

Fet i fet, la Teologia de l'Alliberament –opino igual que en Santandreu – no passa de ser una simplista interpretació de l'esperit de l'Evangeli. Però com que el vehicle on pujà aquesta teoria per arribar a bon port fou la utopia comunista, una volta assassinada aquesta utopia, en gran part pels seus propis fills, la Teologia de l'Alliberament ha restat talment viuda. Viuda de guerra. D'una guerra que ens idealitzaren màrtirs com el "*Che*" Guevara o com el capellà guerriller, colombià d'Espanya, Camilo Torres.

Crec que una ciència teològica de Jesús de Natzaret, sens dubte, podrà donar resposta a les inquietuds cristianes de l'home del tercer mil·lenni i, mentre llegeix i rellegeix el pregó de Santandreu del 1999, pressentia que aquest missatge del "*Fusteret*" de Natzaret, només podrà sorgir de les runes de l'actual església catòlica i romana, que gràcies a Déu, es clivella com el guix postís d'un cel ras que amaga les bigues de fusta de nord. Llavors, aquest nou missatge, sorgirà com una llàntia humil damunt la tomba del més gran i cruel poder fàctic d'Occident al llarg de divuit segles.

La meua religió és una religió infantilitzada. Reconec que jo sóc un infant desemparat i poruc que tan sols s'arramba a Déu quan la tempesta arruixa de valent. Tan fort que la mort física o moral pinta de negre tot l'horitzó.

Al volum de "*El silenci i la maror*", confesso que la mort del meu fill Òscar m'ha retornat el sentit de la transcendència.

Vull acceptar que la meva religió és infantil, perquè, amb els anys, he arribat a la conclusió que allò que deia el mestre de periodistes Mariano José de Larra, quan deia que *“en España escribir es llorar”* es pot aplicar també, almenys en el meu cas, als que ploram la mort d'un fill i, per això, jo dic que *“a Espanya resar és també plorar”*.

La meva religió és contradictòria. Penso que, com tot mamífer nascut de ventre de dona, no només sóc un *“animal contradictori”*, sinó que he esdevingut una bestiola humana que fa de la contradicció el seu esport més plaent.

Aniria més lluny afirmant que la contradicció constitueix la saba de la vida, el *“leif motiv”* de tota vida humana i normal. Ho confesso sense embuts, i mil vegades ho he dit per boca dels meus angelots del diari: *“La vida o és una contradicció o és un avorriment”*.

És hora d'acabar.

Crec que l'Esperit Sant encendrà en els nostres cors el foc de l'amor i crec també que, a la fi, entre tots renovarem aquesta terra, en un canvi real i definitiu, on serà possible el temps del desig, el temps dels fruits de l'Amor fratern del Dijous Sant, de la Sang Redemptora i de la Divina Passió del Divendres Sant, de l'Alegria infinita de la Glòria i Resurrecció de Crist i el temps de la pròpia consciència i l'espectacle interior de la nostra vida moral.

És vertaderament un espectacle interior el de creure en l'alegria i en l'amor dels nostres íntims que moriren en la pau i en la misericòrdia de Déu i que ja gaudeixen de veure, ara, aquí i en el Cel, que la nostra vida moral està ben encaminada.

Fa mig segle, quan m'entrenava per ser campió

mundial com en Guillem Timoner nostre, creia que aquesta vida era prou llarga i que encara hi hauria temps per assossegar els ímpetus. Ara, quan més de la meitat de la meva quinta, ja han passat a l'altra vorera i, en el si de Déu, ja no pateixen l'embat de la política i de les passions humanes, només puc dir que tot em sembla efímer con un instant de vent. Massa curt, massa...

I una darrera recomanació, de part del patró d'aquest Convent, que és el patró gloriós de Felanitx, Sant Agustí:

“Ama et fac quod vis”

“Ama i fes el que vulguis”.

